

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2981

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Ranta, Liisa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Yhteisö, aktiivit ja vaikuttaminen : Helsingin vanha venäläinen yhteisö ja venäläiset pakolaiset vuosina 1917-1939			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-11-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 88
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Ensimmäinen maailmansota ja sitä seurannut uusien kansallisvaltioiden muotoutuminen johtivat valtaviin muuttovirtoihin eri puolilla Eurooppaa. Pyrkimys yhdenmukaistaa väestöä niin etnisesti kuin ideologisesti saattoi miljoonat ihmiset pakkosiirron kohteeksi tai pakolaisen asemaan. Venäjällä keisarivallan hajoaminen sai siviilit liikehtimään Suomeen päin jo keväällä 1917, heti helmikuun vallankumouksen jälkeen, kun Pietarissa alkoi olla rauhatonta. Lokakuun vallankumouksen ja kesällä 1918 syttyneen sisällissodan jälkeen joutuivat ensin tsaarinvallan monarkistit, sitten vapaamieliset porvarit ja lopulta ei-bolševistiset vasemmistolaisetkin väistymään uuden bolševistisen hallinnon tieltä. Tutkimus käsittelee Venäjältä vuoden 1917 tapahtumien jälkeen Helsinkiin tulleita venäläisiä pakolaisia. Varsinainen tutkimuksellinen mielenkiinto kohdistuu venäläisten pakolaisten mahdollisuuksiin päästä mukaan vuosina 1917-1939 kaupungissa jo autonomian ajalla perustettujen yhdistyksien toimintaan. Tarkasteltaviksi yhdistyksiksi on valittu Helsingin ortodoksinen seurakunta, venäläinen koulu jota tässä yhteydessä edustavat Aleksanterin kymnaasi, Venäläinen lyseo ja Tabunoffin alkeiskoulu sekä Venäläinen Hyväntekeväisyysyhdistys Suomessa ry. Tarkasteltavia yhdistyksiä ja yhteisöjä olisi toki muitakin, mutta nämä edellä esitetyt ovat toimintansa puolesta sellaisia, että suurin osa kaupunkiin tulleista emigranteista oli jollakin tavalla tekemisissä niiden kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, pääsivätkö venäläiset pakolaiset osallistumaan tarkasteltavien yhdistyksien hallintoon ja sitä kautta päätöksentekoon. Lisäksi on tarkoitus tuoda esille näiden edellä mainittujen yhdistyksien todelliset vallankäyttäjät ja aktiivit, sekä ne toimintakentän ongelmat ja ristiriidat, jotka tarkasteltavalla aikaperiodilla eli vuosina 1917-1939 hiersivät aktiivien välejä ja saattoivat toimia jopa vallankäytön välineinä.</p> <p>Tutkimuksen lähdeaineistona ovat Helsingin ortodoksisen seurakunnan osalta kokouspöytäkirjat. Venäläisen koulun lähdemateriaalina ovat olleet kouluhallituksen arkistossa säilyneet Aleksanterin kymnaasia, Venäläistä lyseota ja Tabunoffin alkeiskoulua koskevat dokumentit sekä Helsingin ortodoksisen seurakunnan arkistosta löytynyt edellä mainittuja kouluja koskeva materiaali. Venäläinen hyväntekeväisyysyhdistys Suomessa r.y:n kohdalla materiaali on ollut hyvin hajanaista ja toiminnan selvittämiseksi on käytetty hyväksi yhdistyksestä tehtyjä toimintakertomuksia. Tutkimus on toteutettu käyttäen apuna mikrohistoriallista tutkimusotetta, jonka avulla on pystytty tarvittavalla tarkkuudella selvittämään yhdistyksissä vaikuttaneet todelliset aktiivit.</p> <p>Tutkimuksen lopputuloksessa korostuu vanhojen Helsingissä asuvien venäläisten, eli niin sanotun kiinteän ytimen vahva läsnäolo yhteisössään. Periaatteessa nämä tarkastelussa mukana olevat yhdistykset ja yhteisöt olivat niin vahvasti heidän hallinnassaan, ettei venäläisistä pakolaisista tarkasteltavan aikaperiodin aikana muodostunut todellisia vallankäyttäjiä. Tutkimustulos sinänsä on alkuoletusten kaltainen, mutta selvittää osaltaan sitä yhdistysten voimasuhteissa hiljalleen tapahtunutta muutosta, jonka ansiosta vanhojen Helsingissä asuvien venäläisten absoluuttinen valta lopulta asetettiin kyseenalaiseksi.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords pakolaisuus - emigrantit venäläisyys paikallishistoria järjestöt - hyväntekeväisyysjärjestöt - uskonnolliset järjestöt			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			